

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

282. Qualiter dicta quæ. præced. extendenda & limitanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

possint arceri parentes ipsi, in quibus non cadit ista passio, ut per eorum successionem arguatur incontinentia parentum, cum possint esse nati ex legitimo matrimonio) item quæ fusè scripsit Garc. p. 7. c. 3. num. 28, & Rebuff. tit. de dispens. super defect. natal. ait Lott. num. 202. & 206. ubi etiam, quod hæc scripta sint, salvâ sententiâ S. Congreg. ad quam magis pertinet decreti illius Tridentini interpretatio.

2. Respondeo secundò: affirmativè, si sermo est de patre succedente filio suo illegitimo in eodem beneficio; quia jam militat eadem ratio, nimirum excitatio & conservatio memoriæ incontinentiæ talis patris. Lott. num. 194. & 206. nam memoria paternæ incontinentiæ non excitatur tam ex persona filii, quàm ex factò successione in beneficio, licet postea excitata conservetur in persona filii (qui dum vivus est, dicitur testis paternæ incontinentiæ, c. priusquam. d. 28. & argumentum paternæ incontinentiæ Gl. in c. proposuisti. d. 82. & nuncius impudici patris, Host. in c. cum decorem. de fil. presb. n. 1.) hinc è converso nihil est, quin ratione successione aequè conservetur hæc memoria in patre, non enim minus observabunt homines patrem obtinere beneficium, quod obtinebat illegitimus filius, quàm observaturi essent filium successisse in beneficio, quod obtinebat impudicus pater; imò magis, quia rarius; ut Gl. in c. legibus. d. 93. Ubi autem fuerit hæc memoria excitata, non est cur eadem aequè non conservetur in persona ejusdem patris vi naturalis relationis, quæ est inter patrem & filium. Lott. n. 195. & 196. sed neque dicas cum Jo. And. in c. ex transmissa. Abbate, ibid. n. 3. Butrio. n. 11. nullam existare de hoc expressam prohibitionem, & materiam esse exorbitantem. Nam cum militet eadem ratio, fit interpretatio intensiva, non extensiva. Lott. n. 198. ex Parif. conf. 32. num. 77. l. 1. Neque etiam est materia exorbitans, utpote qualis dicitur ea dispositio, quæ inducit aliquid in specie contra id, quod jure antiquo dispositum fuerat in genere. Menoch. de recap. possess. remed. 14. n. 13. Lott. n. 199. & etiam si materia sit exorbitans, adhuc procedit argumentatio ab identitate rationis, ut Alex. conf. 89. n. 6. ita ut, si qui contrarium docuerint, constet eos minus propriè accepisse materiam exorbitantem. Lott. n. 200.

Questio 280. An ergo pater habere possit beneficium in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus jam est beneficiatus?

Respondeo: negativè. Castrop. de benef. d. 4. p. 2. num. 6. citans Garc. p. 7. c. 3. n. 31. Etsi enim Trident. hunc casum directè non tetigerit, neque id vetuerit expressis verbis (dum loquens de patre & filio beneficiatis jam tempore Concilii, solum expressè disponat: quòd si in præsentia pater & filius in eadem Ecclesia sint beneficiati, filius cogatur beneficium dimittere patre intacto) tacite tamen & virtualiter hoc ipsum vetare videtur, cum enim voluerit, ne filius illegitimus & pater in eadem Ecclesia beneficiati existant, ut paternæ incontinentiæ memoria longissimè arceatur, frustraretur Concilium hoc suo fine, si pater obtinere possit beneficium in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus jam habet beneficium, adeòque dicendum, non posse id patrem, neque enim filius cogendus est beneficium jam acquisitum relinque-

re, sed potius pater impediendus ab illo consequendo, quia ipse agit de lucro captando, & filius de damno vitando. Castrop. loc. cit.

Questio 281. Quid dicendum hac in parte de filiis legitimis presbyterorum, aliorumve Clericorum?

1. **R**espondeo primò: posse illos in Ecclesia, in qua eorum pater provisorius, providei, id enim nec à jure communi, nec à Trident. vetatur. Castrop. de benef. d. 4. p. 2.

2. Respondeo secundò: non posse illos patri in eodem beneficio succedere immediatè. c. ad extirpandas. c. constitutus. de fil. presb. Poterunt tamen in eo succedere mediatè. c. ex transmissa. l. cod. & c. ad extirp. ibi. Gl. Innoc. Abb. Barb. Garc. p. 7. c. 3. n. 3. Sanch. opusc. l. 2. c. 1. dub. 14. n. 2. Pall. n. 122. Lott. l. 2. q. 48. n. 178. & seq. Species siquidem illa hæreditaria successione in beneficio, quæ est ratio unica, ob quam prohibetur filius succedere in beneficio paterno, locum non habet, nec ullatenus comparet, seu representatur propter mediam intercedentem personam, utpote quæ illam speciem ita submovet, ut nec per imaginationem quis suspicari possit activitatem alicujus juris hæreditarii. Lott. loc. cit.

Questio 282. Qualiter hoc ipsum extendendum aut limitandum?

1. **R**espondeo primò: sic extendendum ut locum habeat, etiam in filio adoptivo; cum & hic propriè sit filius familias. l. 1. ff. de adopt. succedatque aequè patri, quantumcunque sacerdoti, tam ex testamento, quàm ab intestato, ut AA. in l. si quis posthumus. de lib. & posthum. Lott. cit. q. 48. n. 186. supponens cum communiore, pro qua citat quamplurimos num. 187. Sacerdotem posse, quem velit, sibi adoptare in filium, modò tamen, si agatur de adrogatione, accedat Auctoritas Papæ. Si verò de adoptione simplici, auctoritas magistratûs Ecclesiastici. Lott. cit. n. 187. citans Ruinum. conf. 167. l. 5. licet, ut idem Lott. in hoc casu exigatur alicujus citatio.

2. Respondeo secundò: ita ut ea dicatur adhuc successio mediata, dum inter patrem & filium mediat alius, qui legitimè possederit idem patris beneficium, etsi in eo nunquam ministrarit, adeòque is in dictum filium poterit illud resignare. Pall. nu. 223. contra Rebuff. secus, si medius ille possederit invalidè. Sanch. loc. cit. n. 5. Pall. n. 224. sic etiam dum quis obtinuit v. g. Rectoriam principalem Titii, potest is instituere Vicarium perpetuum filium Titii, quia jam filius non succedit immediatè in jure & titulo patris, sed potius in jure præsentis Rectoris, mediantis inter ipsum & patrem. Et ita communicatio illa tituli & juris beneficiæ inter Rectorem principalem, & Vicarium perpetuum non refert speciem successione hæreditariæ, qualem quia referret, si pater, ad quem ratione alicujus personatûs v. g. cui Ecclesia parochialis est incorporata, filium suum legitimum in illa parochia constitueret Vicarium perpetuum, hinc id non potest. Laym. in c. Michal. de fil. presb. num. 2. Pirh. ad eund. tit. n. 41. Item si Patens Rector Ecclesiæ moreretur ante Vicarium suum perpetuum, potest filius, mortuo illo Vicario, consequi istam Vicariam, quia jam censetur mediare inter pa-

erem & filium Vicarius ille post parentem mortuus. AA. *ibid.* Secundo ut nomine beneficii veniat etiam Vicaria vel commendata perpetua, non verò temporalis. *cit. c. constitutus, Gl. in c. ad extirp. Sanch. loc. cit. n. 6.* Rebuff. *in praxi. de disp. super natal. n. 21.* Barb. *ad c. constitutus. n. 2.* ita ut filius obtinere nequeat Vicariam vel commendam perpetuam illius Ecclesie, cujus parens immediatè ante fuit Parochus aut Rector principalis. *c. Michael. vel etiam, cujus parens immediatè ante fuit Vicarius perpetuus, aut quam habuit in commendam perpetuam; multòque minus possit habere Rectoriam principalem illius Ecclesie.* Rebuff. *loc. cit. n. 16.* Laym. *ad cit. c. Michael. n. 4.* Pirh. *ad tit. de fil. presb. n. 40.* Tertio, ut nomine beneficii habiti intelligatur beneficium possessum; Non enim prohibetur filius habere beneficium, cujus tantum titulum v. g. per collationem consecutus erat pater absque possessione. *Garc. p. 7. c. 3. n. 55.* Barb. *de off. Ep. alleg. 65. n. 7.* Pirh. *loc. cit. n. 36.* Quarto, ut nomine beneficii ejusdem non veniat beneficium mutatum v. g. ex portione factum Canonicatus, hoc enim poterit filius immediatè obtinere. *Sanch. loc. cit. n. 2.* Pass. *n. 226.* uti etiam, si patris & filii beneficia sint tenuia; poterit filius utrumque possidere, postquam mortuo patre unita sunt. *Sanch. loc. cit. n. 8.* Lott. *l. 2. q. 48. n. 181.* citans Hostiens. *in c. ex transmissa, Jo. And. n. 3. Abb. n. 7.* pari siquidem modo, quo persona media impedit oriri speciem hæreditaria successionis, titulus unionis (factæ tamen sine dolo aliquo) eandem speciem oriri non patitur. *Lott. cum cit. AA.* Neque etiam dici debeat idem beneficium, dum in Ecclesia aliqua, in qua præbendæ Canonicales distinctæ non sunt, nec singulis Canonicis certo numero assignatæ, sed reditus ad communem mensam & massam Capituli deferuntur, statim post mortem patris Canonici, nulla persona mediante, defertur filio Canonicatus, cum is jam non vacaverit per mortem parentis. *c. ex parte. de concess. presb. Host. Abb. Burrio, Laym. apud Pirh. n. 46.*

3. De reliquo non vetat jus canon. patrem immediatè succedere filio etiam illegitimo, ut dictum supra in eodem beneficio; siquidem materia hæc, cum odiosa sit, non debet à filiis fieri extensio ad parentes. *Jo. And. Abb. Rebuff. Azor, Garc. citati à Pirh. loc. cit. n. 46.* contra Hostiens. Archid. & alios apud Fagn. quibus adhæret *Lott. loc. cit. n. 184.* dicens esse sententiam suam communem DD. non minus probabiliter sustentium contrarium ob paritatem rationis, nimirum quod cum non minus pater filio, quam filius patri succedat in bonis hæreditariis, hæc sit species quadam successionis; jura autem generaliter prohibeant successionem in beneficiis Eccles. Unde etiam in tantum illis consentit *Pirh. num. 45.* in quantum censet, non posse patrem immediatè post mortem filii succedere ei in beneficio, si succedat ei in bonis.

4. Neque etiam vetat quo minus filius legitimus simul cum vivente patre in eadem Ecclesia obtineat simile omnino beneficium. *Lott. loc. cit. n. 181.* (dicens in hoc consentire omnes. & n. 192. dicens filium impetrantem Canonicatum in Ecclesia, in qua pater habet alium Canonicatum, nequidem teneri de hac circumstantia facere mentionem, nisi ei obstat illegitimitas) *Sanch. loc. cit. n. 11.* ex Felin. *Rebuff. quos citat Passer. n. 228.* referens plures alios contra *Abb. in c. cum decorem, de*

fil. presb. num. 1. negantem id quoad beneficium omnino simile.

5. Porro idem, quoad hoc, nimirum quoad succedendum mediatè in beneficio patris jure antiquo etiam poterant filii illegitimi. *c. ex transmissa. & ibi, Abb. n. 5. Host. Innoc. Barb. n. 3.* fateturque ipse Clemens VII. in *Const. sua. ad Canonum Conditionem. trigesima. edita Anno 1533.* apud Quarant. *in sum. bullar.* per quam hoc ipsum illis abrogavit: Poterant & mortuo patre esse beneficiati in eadem Ecclesia, in qua fuerat pater & circa hoc Clemens VII. nihil immutavit. *Pass. n. 230.* sed *Trid. sess. 25. c. 15. de reform.*

Questio 283. Num Episcopus in isto Concilio Trid. decreto dispensare possit?

Respondeo negativè. *Abb. Jo. And. Sanch. opusc. l. 2. dub. 17. n. 4. Barb. de off. Ep. alleg. 65. n. 30. Paxjord. loc. cit. n. 42.*

Questio 284. Quid si ergo Episcopus concesserit filio Presbyteri Capellam vel beneficium, & ad ejus ritulum illum ordinavit, quod pater ejus habuit, vel etiam in Ecclesia, in qua pater ejus ministravit?

Respondeo: si Episcopus hoc fecit scienter, non potest illegitimum removere ab isto beneficio, quin & si amovit, debet illud ei restituere, ut pacificè possideat. Si verò ignoranter id fecit, non debet illum inde amovere, donec de alio beneficio ei sufficienter provideat, sic expressè habetur *c. veniens. de fil. presb.* textus autem hic non est de filio legitimo, ut aliqui volunt, sed de illegitimo, ut plerique, alii *Laym. ad cit. c. n. 1. Pirh. de fil. presb. n. 33.* Atque ita hic est casus singularis, & exceptus, in quo illegitimus Presbyteri ab Episcopo ignorante ejus inhabilitatem institutus in beneficio paterno, & ad illius ritulum ordinatus, licet potest illud, etsi invalidè collatum retinere ad tempus, donec aliud ei conferatur, ne cogatur indecorè mendicare. *Rebuff. in praxi. de dispens. super def. nat. n. 79. Fagn. in c. veniens. n. 15. Pirh. loc. cit. n. 34.* Alter verò quem scienter sic promovit Episcopus, nec ipse ab Episcopo illo (cum is potestatem non habeat dispensandi in *cit. Canone*) removeri debet; sed à Superiore Episcopi, puta metropolitano vel Papa. *c. diversis. de fil. presb. Laym. ibid. n. 2.* quamvis in casu istius *c. veniens.* Papa illegitimum illum noluerit amovere, sed ex gratia cum illo dispensavit, ut possit retinere beneficium paternum; idque in odium Episcopi illicitè, & invalidè illum instituentis, & mox illum iterum auctoritate propria removens; vel etiam ne sic promotus aliàs cogereetur mendicare. *Gl. ad cit. c. veniens. v. restitutus. Hostiens. ibid. & Fagn. n. 10.*

2. De cetero præscindendo ab illa Episcopi institutione, ubi notorium est illegitimum Clericū in Ecclesia paterna successisse sine dispensatione, à beneficio amoveri debet, & potest, etiam sine processu judicio. *c. quoniam. de fil. presb.* in notoriis enim ordo judicarius non est necessario observandus. *c. manifesta. 2. g. 1.* Etsi in præsentem pater & filius ejus illegitimus in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogendus est filius suum resignare, aut etiam cum alio permutare extra illam Ecclesiam intra tres menses, alias ipso jure eo privatus est, ita decernit *Trid. sess. 25. c. 15.*